

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Herodis vulpis flagitiosi doli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

§. III. Hos Reges nullâ loci aut hominum vilitate ab adorando Christo potuisse absterri.

ET quid vos reges, Eoæ gentis gloria, ad hoc an-
trum, ad hunc Puerum properatis? Venimus ad-
rare eum. Adorare hoc tam extremâ paupertatis spe-
ctaculum? vos Regem Iudæorum queritis, quid ad
hunc pauperrimum infantulum deslectitis? Venimus
adorare eum. Itane? adorare? nihil hic nec honoran-
dum quidem, nedum adorandum cernitur; si spe-
cum neglectissimam ingrediamini, prius resiliatis,
quàm adorabitis: & adhuc venisse vos dicitis illum
adoratum? Venimus adorare eum. At verò lectum illius
considerate, quàm humilis, quàm modicè infratus
est? nullus hic torus eburneus, nec picto Campani-
co tapetio tectus; horridi præsepis fragmenta stipu-
lis fœnôque rigentia malè foveat lacrymantem par-
vulum. Nos eum adorare venimus. Date veniam alieni-
genæ; in regno non vestro errare vos credo: Regem
inquiritis? Ego hic nihil cerno regi. Non hic curu-
les sellæ, non ostro aurôque ambitiosæ tunicæ, nul-
læ purpuræ non conchyliata peristomata, non au-
rati thalami, sed nec ulli clientium greges, famulo-
rum nec unicus. Hic unus est solus cum Matre & se-
ne plorans puer. Hunc ipsum adorare venimus. Sed enim
Herodes illum non tantum non adorat, sed nec nat-
uram esse scit; sed neque ullus Bethlehemitari, apud
quos natus, illum adorat. Nos eum adorare venimus.
Ignoscite viri, persuaderi non possum Iudæorum
Regem in Iudæâ præter Herodem omnino nemi-
nem, aliquem in Arabiâ sciri: falsus rumor spargi
potuit, vera fama non potuit. Non famam audivim-
us, sed stellam illius vidimus, & venimus adorare il-
lum. Illum? sic inclusum antri tenebris, sic involu-
tum linteolis, sic bestiis accubantem? omnes illum
pro despectissimo habent, nam omnibus aliis potius
concessum hospitium quàm illi. Nos illum adorare ve-
nimus. At revera, si ultimam hujus Infantis egesta-
tem ipsis oculis percipiatis, vereor, ne quem adora-
turi venistis, deseratis contemptum. Venimus adorare
eum, non contemnere. At forsan ideo adorabitis,
quia oculis, quod de Augusto proditur, plenas maje-
statis scintillas spargit? Lacrymas. Fortassis, quia an-
te annos, ut Croci filius, contra naturæ leges loqui-
tur? Plorat. Fortasse ideo hunc illi cultum deseritis,
quia admirandâ pompâ, uti Græcorum ditissimus
Nicias, servorum habet triginta millia? Binas pecu-
das. An quia ad Salomonis exemplum venerandus vi-
situr in aureo tribunali? Præsepis. Aut quia ad Neronis
normam, domum auream habitat? Stabulum. Aut
ad fornâ à Semiramide acceptam, pensiles hor-
tos? Speluncam. Fortassis ideo veneramini, quia se-
tegit, uti Darius, unionibus & gemmis? Centumulis.
Vel quia adorandum se præbet, uti Persarum reges,
inter pretiosissima unguenta? Fiores. Fortassis mira-
cula exploratum venistis & visum puerulum, in cu-
jus ore canat Iuseimia, ut in Stesichori fertur cecinisse:
aut spectaturi infantem, quem apes alant ut Hiero-
nem; aut lupa, ut Romulum & Remum; aut quem
canis nutriat, ut Cyrum; aut quem cerva, ut Tele-
phum; aut quem ursa, ut Paridem. Facessant hinc,
qui talia vel falsa, vel sola naturæ querunt miracula,
non hos altores aut altrices hæc domus habet, hic in-
opis Matris ubera ducit ignotus Puer. Quid ergo in
hoc, quod adoratione sit dignum, cernitis? Id quod
non cernitur. Hoc est, ô sancti Heroës! quod dignum
omni cultu, hic omnium miraculorum maximum
est miraculum. Non canis, aut cerva, aut ferarum
alia homini ubera sua admovet, & nutricem agit. An
hoc spelæo Virgo sine dolore peperit, & quem pe-
perit, suo lacte jam pascit. Hoc est, quod coli jam

Tom. II.

A debet, etsi cerni nequeat. O ergo magni, ô admi-
randi, ô nullis unquam præconijs satis laudandi
Reges! Vos nec Herodis impietas, nec Hebræorum
malignitas, nec stabuli sordes, nec paupertatis de-
formitas, ab adorando eo, cuius fidus vidistis, ab-
sterri potuit. Magna fides sideri habita, coque
major, quo minor oculis. Quæ hæc animi firmitu-
do, obsecro? Infantem, qui Rex, qui Deus esset,
quærebant, repererunt stabulum, & in eo Infantem;
quid facerent? Regem illic ille, Deum esse, primi
rerum iudices negabant oculi, sensus omnes recla-
mabant. Nihil illi oculis, nihil sensibus credebant,
stellæ omnia, & illi qui per stellam illos allocutus.
O sæculi lumina, & veræ religionis auctores, he-
roës germanissimi! hoc est virum se gerere, obse-
quenter, constantè agere. Prius pane arctum cum
Deo amicitiam, quàm notitiam de Deo habuistis.
Hoc illud laudatissimè vestrum obsequium est, quod
etsi imperantem Dominum non audierit, vocantem
tamen Domini interpretem stellam secutum est. Sic
agere solent, qui obedire sciunt, & sese submittere;
sic agere nesciunt, qui refragari solent & sese efferre.

§. IV. Herodis vulpis, flagitiosus doli.

Longè aliter nequissimus ille Vulpio, & omni
Palamede & Euribate fallacior Herodes sese
gerebat, adorationem promisit; & gladium acuit
in eum ipsum cui promittit; pia oscula pollicitus est,
& sicarios disposuit; submissionem impondit, &
sanguinem eademque cogitavit; placidum vultum
exeruit, insidias coxit animo. In fronte serenitas
fuit, in mente cruoris maria spumarunt. Ridentibus
labris blanditus est, myriadas aliquot scorpionum
gessit pectore. Ite, ait, interrogare diligenter de Puerio
(egregie profectò, quasi verò tu tyranne, nullos
habeas tabellarios, nisi Reges ab Oriente?) & cum
invenieris, venuntiate mihi (pulchrè factum tuum pur-
gas: quasi tu ab illo tam remotus fueris, ut invenire
nequiveris?) ut & ego veniens adorem eum (& collo-
quaris etiam, sed sicut Ioabum cum Abnero: & oscu-
leris etiam, sed sicut idem fratrem suum Amasam,
quem osculo simul & gladio petivit.) Bellua impu-
ratissima, quid sibi volunt hæc verborum mella, qui-
bus vipereorum tuorum dentium hastas abscondis?
fallere cogitas: sed quos? tres illos tuos hospites po-
tuisti, sed nec hos quidem diu; illum neutiquam fe-
fellisti, in quem omnis hæc fallacia struebatur. Tu
quidem vim dolo miscebas, consilia firmabas sævi-
tie; frustra omnia. Regis illius regnum non crudeli-
tate, sed pietate ambiendum est, & tu cædibus atque
milite rem agendam putas? Nihil agis. Incassum
contra illum exercitus & castra pugnant, cui astra
obtemperant ad nutum, cui è caelo legiones scri-
buntur. Et fac ista non esse. Quid paras vix na-
scenti mortem, innocenti fraudem? quid contra
nudum mucrones stringis, contra solum milites
educis? quid bellum geris contra cunas, contra ube-
ra telis fulminas, modò haustum lac cruore confusus.
Et quid eos, qui tibi hostes putas, prius subire vis
tumbas, quàm cunas excedere? Audi, rex Herodes,
mei consilii est: fatere tuum errorem, & quòd ma-
jorem te regem tam tibi vicinum non colueris, cul-
pam tuam esse non nega, sed & jam sequere tuos ho-
spites, & quem tam diu tam facile ignorare potuisti,
difficile ne sit vel jam serò honorare. Adde gressum,
& comitare. Sed, Ite, inquis; perinde si dicas: Se-
quar ego, sed alia, quàm vos munera feram. Vos au-
rum, ego pro auro ferrum, illudque strictum; vos
thura, ego pugionem pro thure; vos myrrham fertis,
pro hac ego sic non mecum adferam, quâ illi infanti
somnia conciliem, sed ferreum & æternum. Eu-
ge Ty-

C c 3

gæ Ty-

LIBRARIUS
 IN
 LICITIA
 CA
 VIXIT
 ANNO
 DOMINI
 MDCCLXXII
 DIE
 XXII
 MENSIS
 FEBRUARII

ge Tyrannorum coryphæ, Sinonum fallacissime, A
nocentissime latronum, quem scelerum maria to-
ta cum Pharaone conspeliiverunt; habes quod tibi
de posteris & de longissima progenie gratuleris; et-
iam hodie sunt à tali patre Herodes filii, qui obse-
quium, quod Deo debent, quod spondent, diabo-
lo præstant, docti mentiri vultum, hilarescere fron-
te, ungulâ ferire; fulgere pectore, linguâ viperare;
ore ridere, caudâ vibrare, collo florere, tergo fodi-
care, vulpes fraudulentissimæ, quas nec ipse Hero-
des damnet, ut stirpem spuriam.

S. V. Magorum constantissima religio,
& aulicorum mores.

Sed vos, ô beati Reges, ite tantum, uti jubet He-
rodes, ite: etiam ille non sequatur, habetis
stellam quæ præeat, quæ viam vestram gubernet,
quæ ducat, quæ perducat ad ipsam usque domum,
in cuius cunimine stans jacentem in cunis Puerum
ostenda. Ite, pii Principes: Regem vobis hæcenus
ignotum adorete. Hominem aspicietis, Deum adora-
bitis, nihil hærete, nihil ambigite. Is in præsepio
positus, intra quem cælum est; stramineo lectulo
continetur, quem mundus non capit: ad Nascens
lacrymosam voculâ speciem resonat, ad Morte-
m autem clamorem orbis universus cõtemiscit.
Et hic ille Puer est, licet pauperrimus videatur, qui
regna donare & vult, & potest. Hic ille Infans est,
cui olim iudici omne humanum genus respondebit.
Et heu! quale erit tribunal iudicantis, cum ploran-
tis cunabula superbos reges sic territant? Iverunt
ergo deserti ab Herode, soli, incomitati: stellam ta-
men ducem habuerunt, quam dñm attenderunt, in-
venerunt stabulum, nec horruerunt, inventum sub-
ierunt, prociderunt, adoraverunt. Hic mihi adeste
palatini vernæ, aularum affecclæ, & vel à regibus
aulici, & imò vel à vobis ipsis discite, summo Regi
habere debitam reverentiam. Videtis tres istos pur-
puratos? Hominem viderunt; Deum, quem non
viderunt, coluerunt. Vos pæne contrarium subinde
facitis. Quos homines esse scitis, fermè ut Deos ve-
neramini. Novus dies novas à vobis ceremonias di-
scit. Aliquem mihi ex delicatioribus aulicis date, &
videte, quas delicias non faciat? quomodo nictet,
nutet, oscula terat, manibus ludat, poplites torqueat,
sæpe pavimentum genibus passus aliquot perreptet,
& limbos purpurarum lambat, verenti ore: videte
quàm vultu & gestu benignus, quoties manum suam
dissuaviatur, domini genibus advolvatur, ne gratiâ
excidat: neque hæc adeò vituperò aut damno. Jam
verò quid in templis? quid Deo? plerisque hos ta-
les gonagrâ hic laborare credas, adeò genibus par-
cunt. Poplitem humo allidere, piaculum; genua cur-
vare, nisi illa pulvillus aut simile quid excipiat, nefas.

Absque re-
verentiâ &
attentione
debita ab
aliquibus
Deus ad-
oratur.

Tolerabilia tamen hæc omnia. At verò cum Deus ad-
orandus proponitur, cum preces fundendæ, cum col-
loquendum cum Angelorum Rege, quibusnam hic
moribus, quâ attentione res agitur? Pæne pudet di-
cere. Sunt qui tantisper, dum mystes finiat, barbam
instruant, & in leges reducant: alius socio in aurem
garrat ex Hispaniâ, ex Galliis nova; nec desunt, qui
oculis omne templum obambulent, animo domum
remisso. Et quàm hæc talia quod pessimum, non eru-
bescimus? adeò in mores jam vitia transferunt. O si
tales à seipsis in aulis discerent, qui se gerent in
templis! Orientales isti Reges, si talia non erubue-
runt in stabulo, quid facturos putem in templo? non
purpuratum, non diademate ornatum, non gemma-
tum, sed ligatum pannis viderunt, & procidentes
adoraverunt eum. Absunt lictores qui ex certo ritu
virgâ fores feriant; desunt culcitæ procumbentium

genibus substernendæ: pro Sabæis odgribus tetram
halat mephitin stabulum: pro parietum aulicis, na-
tivus tophus; pro aureis sedilibus, quibus hi exteri
optimates locentur, immunda humus est. Et tamen
hoc ipso loco in genua sese Reges abijciunt, diade-
mata submitunt, manus cælo attendunt preces ster-
nunt. Infanti supplicant, munera explicant, proni ad-
orant. Quid mirum, olim supplices solo affusos A-
brahamum, Lothum, alios? Alia illis objecta fuit
facies, majestatis & terroris plena; hæc contrâ ege-
statis & abjectionis. Vel quid mirum, si opuliones
illi per cœlestem Legatum moniti Deum intra pan-
nos agnoverunt & coluerunt? Angelos viderunt;
semocinati sunt; per aëra tripudiantes, cantantes
audiverunt. Neque illos avertere poterant, aut ha-
bitaculi fordes, aut rerum penuria, aut raritas famu-
lorum: illæ jam notæ, hæc propria, ista etiam grata
fuerat. Quoque minor apparatus, eò major illis ad-
itus erat. Contrâ planè omnia in his optimatibus,
quibus tales cunæ nunquam visæ, talis egestas inau-
dita, tanta fervorum infrequentia profus nova. Et
reverè si cogitemus, quàm hæc nimium admiranda
sunt, & quæ ferè non credenda possint videri. Rex
in stabulo, Deus in pannis, orbis restaurator inter
bestias, mundi conditor in puella sinu. Et nihilomi-
nùs procidentes adoraverunt eum Infantem, qui
quod adorandum erat, moribundo corpufculo pe-
nitus occultaret. O ergo horum verè sapientium ad-
miranda virtus, quæ itylum omnem vincat, cuius
magnitudinem silentio necessum laudare! O & ad-
miranda verè adoratio, sed non sola! dives illa fuit,
& in suum Dominum liberalis. Post delatam reve-
rentiam, post curvata genua & allegatas preces,
donatio primùm secuta & munera. Atque de his,
quæ inter admiranda ultimo loco posui, pauca mi-
hi restant perstringenda.

CAPUT XII.

De Magorum muneribus Christo Infanti oblatis.

EXPLICATIS professione & veneratione Mago-
rum, ad eorum dona perventum est. De his
Matthæus, Et apertus, inquit, thesauris suis obtulerunt Ma-
gi ei munera, aurum, thus, & myrrham. De parte hæc tor-
tiâ, uti de prioribus, cum curâ dicemus.

S. I. Tria munera à singulis oblata, &
primò de Myrrhâ.

Donum, quod Deo homini oblatum, triplex. Dicitur
Aurum, Thus, Myrrhâ; neque hæc temeraria
sors aut regionis ingenium dumtaxat Magorum ma-
nibus ingesserunt. Copiosum sub his donis myste-
rium latet, quod tamen hic evolvere superfluum,
post tot sacrorum Doctorum laudatissimas interpre-
tationes. Illud hoc loco non involvendum silentio:
singuline horum optimatum tria munera obtulerunt,
an eorum quilibet unum solum. Dissensiuiculam
hic adverteo inter Augustinum & Anselmum, sed le-
vem. Ille à singulis singula, nec ab uno plura uno
munere vult oblata: iste contrâ à singulis tria censet
Christo præsentata. Momenti hæc controversia non
est, sed tamen si liceat esse partium, ego potiùs An-
selmo (cum veniâ tuâ magne Augustine) accedam, Christus
credamque id huic mysterio magis congruere. Nam præter
& singuli (à Numine absque dubio in animo sic e-
docti) agnoverunt illum, cui se prostraverunt sup-
plices. Et singuli (quid dubitemus?) professi sunt
myrrhâ hominem, & sepeliendum, auro Regem, &
honorandum; thure Deum, & adorandum. Neque
hic sumptus majores aut expensas obtulisse censam,
quò